न दुःखमुचितं किञ्चिद्राजा वेद यथा जनः । स इमामापदं प्राप्य कथं घोरान्तरिष्यसि ।
॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ शृणुध्वं यत्करिष्यामि कर्म्म वै कुरुनन्दनाः । विराटमनुसम्प्राप्य राजानं पुरुषर्षभाः ।
सभास्तारो भविष्यामि तस्य राज्ञो महात्मनः । कङ्को नाम द्विजो भूत्वा मताक्षः प्रियदेवनः ।
वैदूर्य्यान् काञ्चनान् दान्तान् फलैर्ज्योतीरसैः सह । कृष्णाक्षांल्लोहिताक्षांश्च निर्व्वर्त्स्यामि मनोरमान् ।
विराटराजं रमयन् सामात्यं सहबान्धवं । न च मां वेत्स्यते कश्चित्तोषयिष्ये च तं नृपं । २५
आसं युधिष्ठिरस्याहं पुरा प्राणसमः सखा । इति वक्ष्यामि राजानं यदि मां सोऽनुयोक्ष्यते ।
इत्येतद्वो मया ख्यातं विहरिष्याम्यहं यथा । वृकोदर विराटे त्वं वत्स्यसे केन हेतुना ।
इति श्रीमहाभारते विराटपर्व्वणि पाण्डवप्रवेशपर्व्वणि युधिष्ठिरादिमन्त्रणे प्रथमोऽध्यायः ॥ १ ॥
॥ भीमसेन उवाच ॥ पौरोगवो ब्रुवाणोऽहं वल्लवो नाम भारत । उपस्थास्यामि राजानं विराटमिति मे मतिः ।
सूपानस्य करिष्यामि कुशलोऽस्मि महानसे । कृतपूर्व्वाणि यान्यस्य व्यञ्जनानि सुशिक्षितैः ।
तानप्यभिभविष्यामि प्रीतिं सञ्जनयन्नहं । आहरिष्यामि दारूणां निचयान्महतोऽपि च । ३०
यत्प्रेक्ष्य विपुलं कर्म्म राजा संयोक्ष्यते स मां । अमानुषाणि कुर्व्वाणस्तानि कर्म्माणि भारत ।
राज्ञस्तस्य परिप्रेक्ष्य मंस्यन्ते मां यथा नृपं । भक्ष्यान्नरसपानानां भविष्यामि तथेश्वरः ।
द्विपा वा बलिनो राजन् वृषभा वा महाबलाः । विनिग्राह्या यदि मया निग्रहीष्यामि तानपि ।
ये च केचिन्नियोत्स्यन्ति समाजेषु नियोधकाः । तानहं निहनिष्यामि रतिं तस्य विवर्द्धयन् ।
न त्वेतान् युध्यमानान् वै हनिष्यामि कथञ्चन । अथ तान् पातयिष्यामि यथा यास्यन्ति न क्षयं । ३५
आरालिको गोविकर्त्ता सूपकर्त्ता नियोधकः । आसं युधिष्ठिरस्याहमिति वक्ष्यामि पृच्छतः ।
आत्मानमात्मना रक्षंश्चरिष्यामि विशाम्पते । इत्येतत् प्रतिजानामि विहरिष्याम्यहं यथा ।
॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ यमग्निर्ब्राह्मणो भूत्वा समागच्छन्नृणां वरं । दिधक्षुः खाण्डवं दावं दाशार्हसहितं पुरा ।
महाबलं महाबाहुमजितं कुरुनन्दनं । सोऽयं किङ्कर्म्म कौन्तेयः करिष्यति धनञ्जयः ।
योऽयमासाद्य तं दावं तर्पयामास पावकं । विजित्यैकरथेनैव हत्वा पन्नगराक्षसान् । ४०
वासुकेः सर्पराजस्य स्वसारं हृतवांश्च यः । श्रेष्ठो यः प्रतियोधानां सोऽर्ज्जुनः किङ्करिष्यति ।
सूर्य्यः प्रतपतां श्रेष्ठो द्विपदां ब्राह्मणो वरः । आशीविषश्च सर्प्पाणामग्निस्तेजस्विनां वरः ।
आयुधानां वरं वज्रं ककुद्मी च गवां वरः । ह्रदानामुदधिः श्रेष्ठः पर्ज्जन्यो वर्षतां वरः ।
धृतराष्ट्रश्च नागानां हस्तिष्वैरावणो वरः । पुत्रः प्रियाणामधिको भार्य्या च सुहृदां वरा ।
यथैतानि विशिष्टानि जात्यां जात्यां वृकोदर । एवं युवा गुडाकेशः श्रेष्ठः सर्व्वधनुष्मतां । ४५
सोऽयमिन्द्रादनवरो वासुदेवान्महाद्युतिः । गाण्डीवधन्वा बीभत्सुः श्वेताश्वः किङ्करिष्यति ।
उषित्वा पञ्चवर्षाणि सहस्राक्षस्य वेश्मनि । अस्त्रयोगं समासाद्य स्वबीर्य्यान्मानुषाद्भुतं ।
दिव्यान्यस्त्राणि चाप्तानि देवरूपेण भास्वता । यं मन्ये द्वादशं रुद्रमादित्यानां त्रयोदशं । वसूनां नवमं मन्ये ग्रहाणां दशमं तथा ।